

Zadeva: Zapisnik 49. seje NSVS (Nacionalni sveta za spremembo volilnega sistema) in Programskega sveta SINTEZE-KCD

Seja je potekala preko elektronskih medijev v torek, 20. junija 2023 med 17. in 18. uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Odnosi z Glasom ljudstva (osnutek pisma posredovan z vabilom);
2. Informacija o pripravah na javno tematsko sejo Odbora DZ za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo;
3. Anketa vlade;
4. Sodelovanje z mediji;
5. Razno.

Ad 1) Odnosi z Glasom ljudstva

V poglobljeni razpravi o delovanju GL in možnostih našega konstruktivnega sodelovanja v tej povezavi je bilo izpostavljenih več ugotovitev:

- Da se vse bolj razkriva tesna povezava nekaterih bolj aktivnih članic GL z organiziranimi strukturami v ozadju; včasih do te mere, da GL deluje kot podaljšana roka teh struktur;
- To je verjetno eden temeljnih razlogov, da vodilni člani ne dopuščajo vsebinske razprave o odprtih problemih. Višek te nedemokratične pozicije je absurd, da GL venomer organizira razne protestne akcije na cestah, kjer se zahtevajo odstopi ministrov itd.; ko smo mi predlagali Katarini Bervar Sternad razmislek o odstopu, pa je nastopila vsesplošna užaljenost;
- Tako delovanje vodilne strukture GL že pušča evidentne negativne posledice. Na eni strani se vse bolj oži krog aktivnih članov GL, kar povečuje prevlado mnenj »profesionalnih nevladnikov« in zmanjšuje odzivnost akcij v javnosti, na drugi strani v vladnih strukturah narašča prepričanje, da GL ne prispeva bistveno k reševanju problemov, temveč predvsem k njihovemu poentiranju v javnosti. Zato moramo v kratkem pričakovati zmanjšanje odzivnosti vlade na pobude GL (npr. odpoved udeležbe predstavnikov vlade na »pralne sestanke«, ki jih zahteva GL);
- Pretirana kritika vlade in neprestano izsiljevanje s strani GL, kaj vse bi morale biti urejeno in rešeno že jutri, objektivno na stežaj odpira vrata alternativnim političnim opcijam. Evidentno se ponavlja napaka, storjena pri oblikovanju KUL-a, ki so jo volivci na zadnjih volitvah odločno kaznovali. Bo napačna politična analiza struktur, ki usmerjajo GL, vodila v ponovitev te napake tudi na naslednjih volitvah?

Ob zaključku te razprave je bilo dogovorjeno, da teh vprašanj zaenkrat ne odpiramo in potenciramo v razpravi z GL in našim sodelovanjem, temveč GL le na kratko obvestimo, da smo začasno zamrznili naš status v GL.

Ad 2) o pripravah na javno tematsko sejo Odbora DZ za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo:

Poskusi, da dobimo več informacij glede načrtovanja javne tematske seje Odbora DZ, se običajno končajo s formalnimi kontakti.

Računati moramo s tem, da se je situacija z organiziranjem vladne ankete bistveno spremenila. Rezultati ankete bodo znani pozno jeseni, šele potem bo verjetno organiziran nekakšen strokovni posvet (ki smo ga mi zahtevali že vse lansko leto), njegovi rezultati v obliki predloga sprememb volilnega sistema, bolj ali manj usklajenega s političnimi strankami, pa bodo konec leta ali, še verjetneje, v začetku naslednjega, preneseni v Odbor DZ, s čemer bo sprožena parlamentarna procedura. Verjetnost, da bo v ta proces vključen predlog za referendum, je minimalna, obenem pa je celotna časovnica dogodkov zasnovana tako, da ne bo dopuščala globlje vsebinske demokratizacije volilnega sistema, temveč le kozmetične popravke.

V tem scenariju ostaja nedorečena pomembna točka: dejstvo, da je Anže Logar izrecno in javno podprl oblikovanje kombiniranega volilnega sistema. To pomeni, da lahko pričakujemo, da bo to ena od osrednjih točk njegovega volilnega programa: točka, na kateri lahko pritegne dovolj volivcev ne le za vstop v DZ, temveč še kaj več.

Ad 3) Anketa vlade:

Od strokovnjakov smo dobili nekaj resnih opozoril, da vprašanja, postavljena v anketnem vprašalniku o predlogih za novo volilni sistem, niso postavljena korektno in bodo omogočile različne interpretacije dobljenih odgovorov.

Na to smo opozorili tudi odgovorne na vladi in predlagali, da se za interpretacijo rezultatov oblikuje širša strokovna skupina (za našega predstavnika v njej smo predlagali C. Ribičiča), celotno gradivo odgovorov pa naj bo javno dostopno. Glede na dosedanje komunikacijske manire vodilnih za to področje v vladi bomo odgovor verjetno uspeli izterjati do vladnih počitnic.

Ad 4) Sodelovanje z mediji:

Pregledali smo dosedanje odzive medijev glede naših pobud in ocenili, da je nekaj pozitivnih odgovorov in dogovorov. S prizadevanji nadaljujemo.

Ad 5) Razno:

Kot vsako leto v juliju in avgustu opuščamo redne seje, kar pa ne pomeni, da gremo na dopust ali poletno spanje. Sami veste, da v naših letih ne potrebujemo veliko spanja, denarja za dopust pa ob sedanjih vladnih valorizacijah pokojnin tako nimamo.

Zato bomo ostali aktivni in čuječi tudi v tem času.

Zapisnik pripravil: Emil Milan Pintar